

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

GRAFİK VE FOTOĞRAF

İNSAN FİGÜRÜ DETAYLARI
211GS0107

Ankara, 2012

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. EL VE KOL ÇİZİMLERİ	3
1.1. El Çizimi	3
1.1.1. Elin Anatomisi	8
1.1.2. Elin Farklı Pozisyonlardaki Çizimleri	9
1.1.3. Elin Geometrik Çizimi	13
1.2. Kol Çizimi	16
1.2.1. Üst Kol	17
1.2.2. Alt Kol	17
1.2.3. Farklı Pozisyonlardaki Kol Çizimleri	18
UYGULAMA FAALİYETİ	21
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	25
ÖĞRENME FAALİYETİ- 2	27
2. AYAK VE BACAK ÇİZİMİ	27
2.1. Ayak Çizimi	27
2.1.1. Farklı Pozisyonlarda Ayak Çizimleri	30
2.2. Bacak Çizimi	34
2.2.1. Bacak Çiziminin Aşamaları	36
2.2.2. Farklı Pozisyonlarda Bacak Çizimleri	40
UYGULAMA FAALİYETİ	42
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	46
MODÜL DEĞERLENDİRME	48
CEVAP ANAHTARLARI	49
KAYNAKÇA	50

AÇIKLAMALAR

MODÜLÜN KODU	211GS0107
ALAN	Grafik ve Fotoğraf
DAL/MESLEK	Grafik
MODÜLÜN ADI	İnsan Figürü Detayları
MODÜLÜN TANIMI	İnsan figürü detayları ile ilgili temel kavramların ve uygulamaların yapıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖNKOŞUL	Temel Desen Dersi ve insan figürü modüllerini başarmış olmak
YETERLİK	İnsan Figürü Detaylarını Çizmek
MODÜLÜN AMACI	<p>Genel Amaç Öğrenci bu modül ile, gerekli ortam sağlandığında İnsan figürü detaylarını gözlemleyip inceleyerek, oran-orantı kurallarına uygun çizimler yapabileceksiniz.</p> <p>Amaçlar Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Kompozisyonu kâğıda yerleştirme planını yaparak farklı bakış noktalarından değişik pozisyonlardaki el ve kolu ölçü-oran ve desen tekniğine uygun çizebileceksiniz.2. Kompozisyonu kâğıda yerleştirme planını yaparak farklı bakış noktalarından değişik pozisyonlardaki ayak ve bacağı ölçü-oran ve desen tekniğine uygun çizebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	<p>Ortam: Grafik atölye ve laboratuvarları, sınıf, işletme, kütüphane, ev, bilgi teknolojileri ortamı v.b.</p> <p>Donanım: Şövale, resim altlığı, resim kâğıdı, , numaralı resim kalemleri, füzün, sangın, canlı model, ışıklı atölye ortamı, konu ile ilgili görsel yayınlar</p>
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	<p>Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra, verilen ölçme araçlarıyla kazandığınız bilgileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz.</p> <p>Öğretmen, modül sonunda size ölçme aracı (test, çoktan seçmeli, doğru yanlış vb.) uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgileri ölçerek değerlendirecektir.</p>

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

İnsan figürü çizimi çok zevkli olmasına karşılık bir o kadar da zordur. Çizime yeni başlayanlar için zor, olan insan figürü detaylarıdır. El-kol, ayak-bacak çizimleri üzerinde fazlaca eskiz çalışmaları yapmak gerekir. Çizime başlamadan önce çizeceğimiz detayı dikkatlice gözlemleyerek ana hatları ile çizmелisiniz. Çizeceğiniz kısmı bir bütün olarak görmelisiniz fakat bunu yaparken de parça ile bütün arasındaki ilişkiyi de dikkate almalısınız. Genel hatları ile çizdiğiniz kısımda bölümlerin yerlerini belirleyerek çiziminize devam etmelisiniz.

Bu modülde sizlere ideal insan figürü detaylarının ölçüleri doğrultusunda bilgiler ve örnekler verilmiştir. fakat bu ölçülerin her insanda farklılık gösterebileceğini de unutmamalısınız. Çizimlerinizde ölçü ve oranlarını kalemle ya da gözünüzle tespit etmeniz önerilmektedir. Unutmayınız ki iyi bir gözlem ve arkasından yeteri kadar eskiz çizimleri yapmak, deseninizi kuvvetlendirecek ve daha zevkle çalışmanızı sağlayacaktır.

Modül sonunda, öğrendiğiniz becerileri sanatla ilgili tüm alanlarda kullanabilir ve hatasız bir biçimde canlı modelden insan figürü detayları çizimleri yapabilirsiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında değişik pozisyonlardaki el ve kolu ölçü-oran ve desen tekniğine uygun çizebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

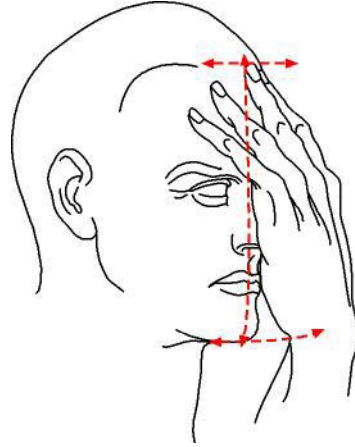
- Kendi elinizin bölümlerini inceleyerek bölümlerin birbiri ile oranlarını karşılaştırınız.
- Kolunuzun kaç el yüksekliğinde olduğunu araştırınız.
- Kendi elinizi model alarak çizimini yapınız ve sınıf ortamıyla arkadaşlarınızla eleştirisini yapınız.
- Usta ressamın örnek çalışmalarını inceleyerek, örnekler üzerinden sınıf ortamında tartışınız.
- Erkek, kadın ve çocuk ellerindeki farklılıkları inceleyiniz.

1. EL VE KOL ÇİZİMLERİ

1.1. El Çizimi

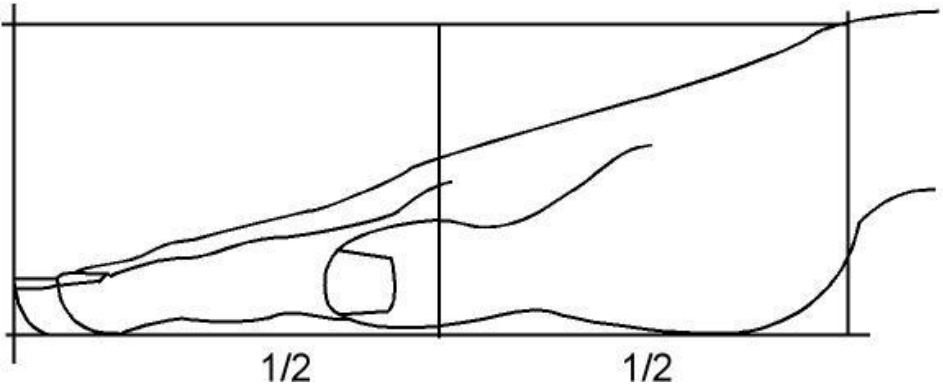
El, insan vücudunun en çok hareket eden ve çok farklı pozisyonlar alan bir parçasıdır. Bu nedenle el çizimini yapmak çok kolay değildir. Bu karmaşık yapısından dolayı el çizimini geliştirmek için elin her pozisyonundaki (el açıkken, kapalı iken, bir eşya tutarken, vb.) çizimlerini yapmak faydalı olacaktır.

İnsan figürü çiziminde insan başı ölçü birimi olarak kullanıldığı gibi el de, çizim yaparken bir ölçü birimi olarak kullanılmaktadır. Elin orta parmandan bileğe kadar uzunluğu ,başın alın başlangıcından çene bitimine kadardır.

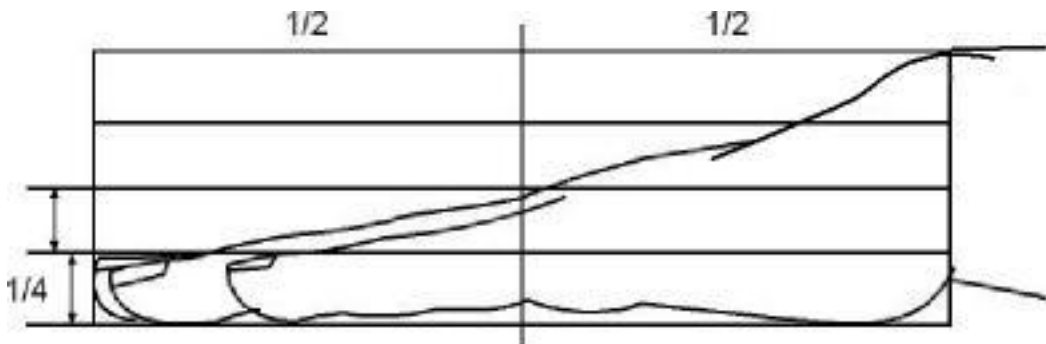
Resim 1.1: Ölçü birimi olarak el

- Her insanın el ölçüleri farklılık gösterebilir.
- Elin yandan görünüşünde başparmak büküm yeri, eli iki eşit parçaya böler.

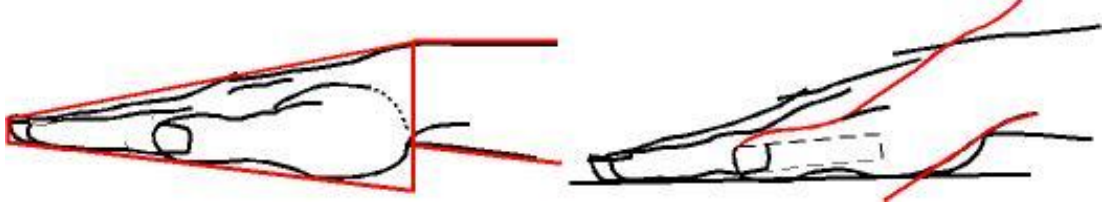
Resim 1.2:Elin yandan görünüşü

Elinizi düz bir zemin üzerine koyduğunuzda, zeminden bileğin bitimine kadar ki mesafe dört parmak yüksekliğindedir.

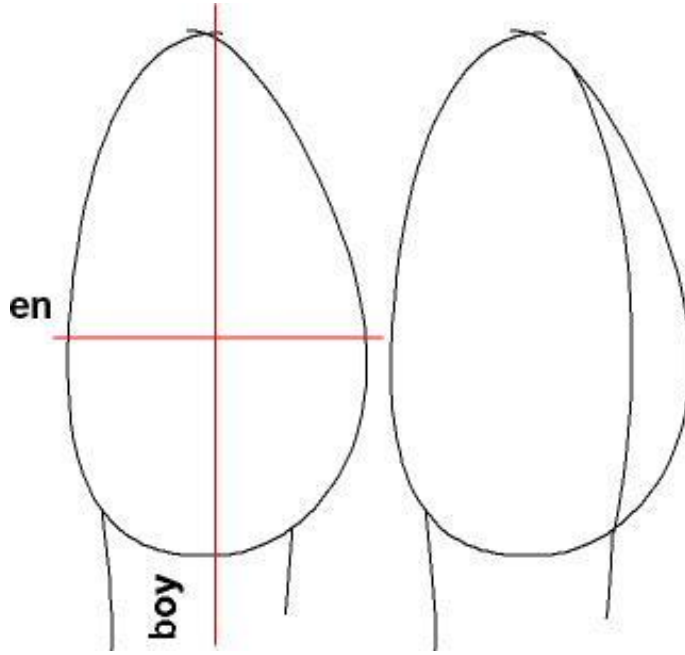
Resim 1.3:Elin yandan görünüşünde yükseklik

Elin yan görünüşünde, geometriksel yapı ve başparmağın duruş şekli aşağıdaki gibidir. Çizim yaparken elin genel geometriksel görünüşü belirlenerek çizilmeli, daha sonra ayrıntılara (parmaklara) geçilmelidir.

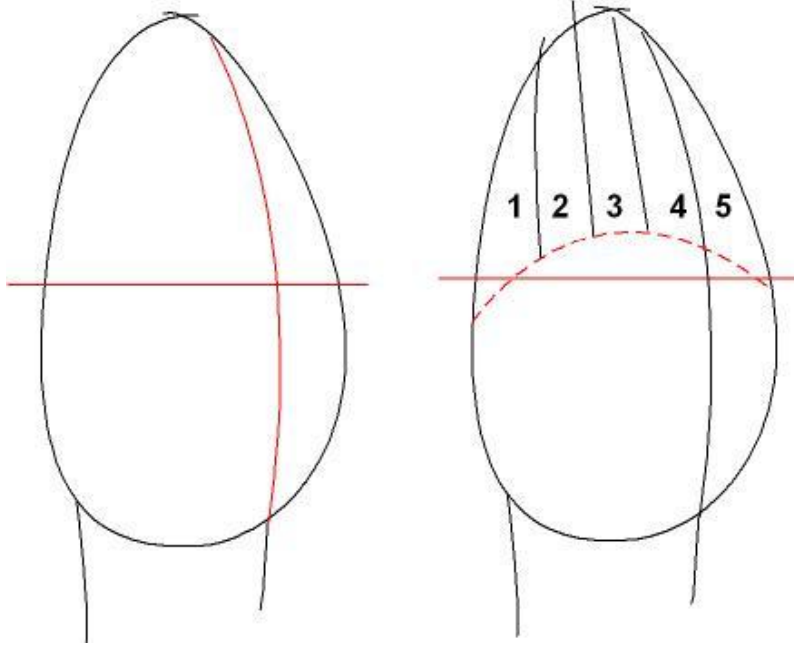
Resim 1.4: Elin yandan görünüşünde yükseklik

Elin uzunluğu genişliğinin iki katıdır.

Resim 1.5: El çizimi 1. aşama (en-boy ölçüsü)

Parmakların başlangıç yerleri kavis oluşturacak şekilde hizalanmıştır.

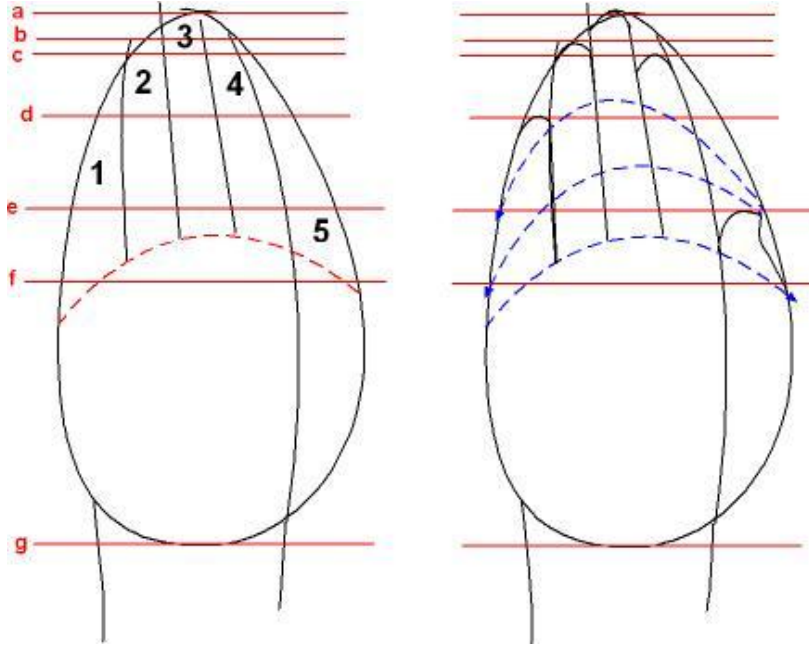
Resim 1.6:El çizimi 2. aşama (parmakların yeri)

Elin eklem yerleri kavis oluşturur. Başparmağın bitiş noktasından çizilen doğru, serçe parmağın ilk büküm yerinden geçer(e doğrusu).

Serçe parmağın bitiş noktasından çizilen doğru, yüzük parmağının ikinci büküm yerinden geçer(d doğrusu).

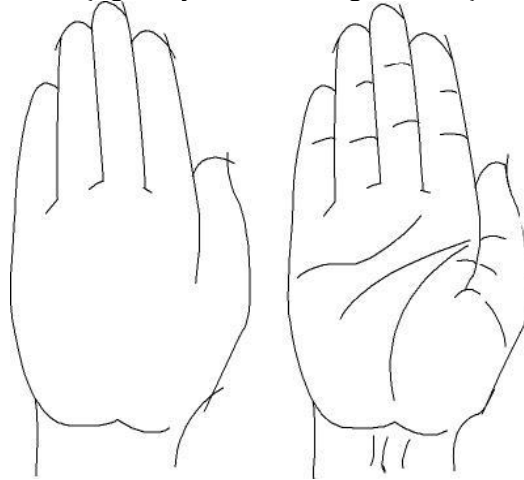
Yüzük parmağı işaret parmağından biraz daha kısa ve orta parmağın tırnak dibiyle aynı hizadadır(c doğrusu).

Orta parmak elin yüksekliğinin yarısı kadardır ve elin açık pozisyonunda en uzun parmağıdır(a doğrusu).

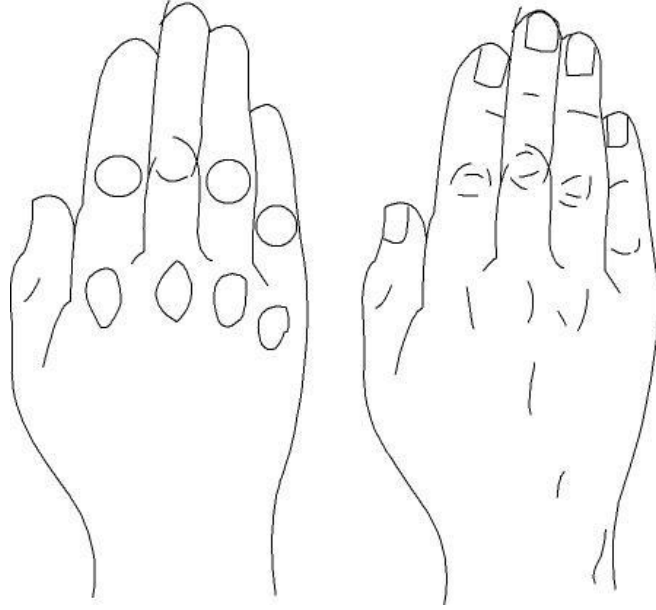
Resim 1.7:El çizimi 3. aşama (parmakların konumuna göre çizimi)

Elin iç kısmının çizimi aşağıda ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Resim 1.8:El çizimi 4. aşama (elin iç kısmının karakteristik olarak çizimi)

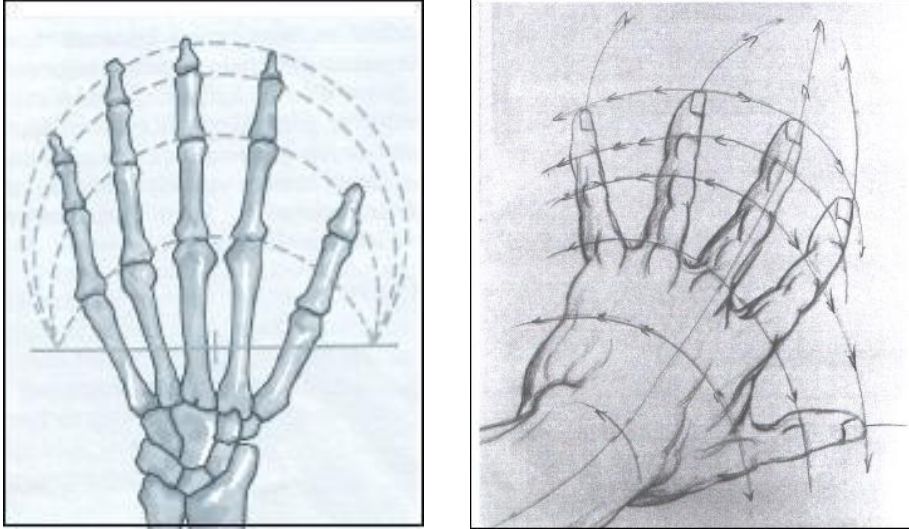
Elin dış kısmının çizimi aşağıda ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Resim 1.9:El çizimi (elin dış kısmının karakteristik olarak çizimi)

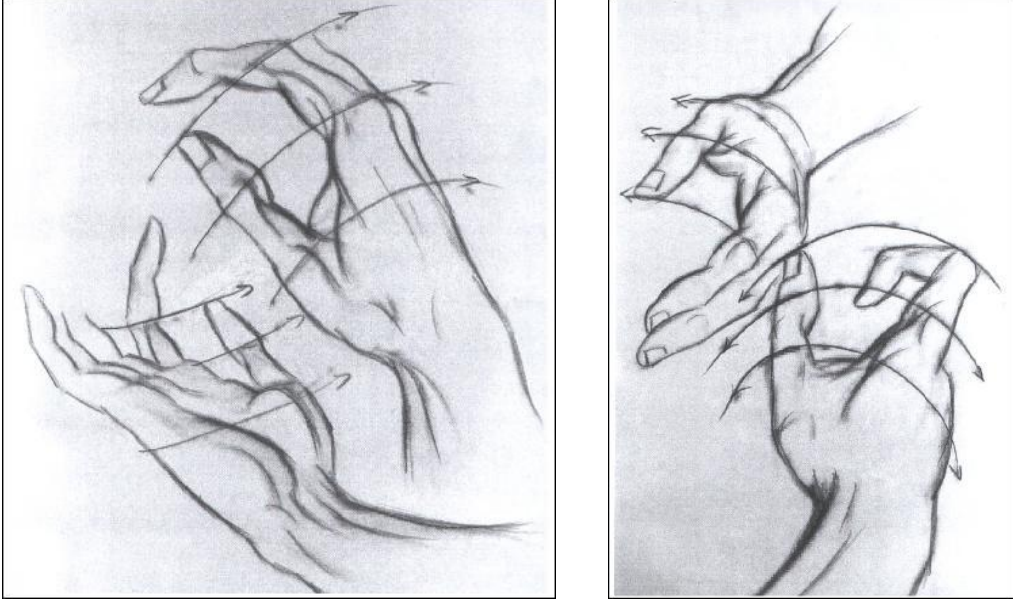
1.1.1. Elin Anatomisi

Elin kemik yapısı derinin altından kolaylıkla görülebilir. Parmakların boğum noktaları birbirine dairesel çizgilerle birleştirilir.

Resim 1.10:Elin anatomik yapısı ve eklem yerlerinin kavisleri

Elin açık ya da kapalı pozisyonlarında boğum yerleri aynı kavisli çizgi üzerindedir.

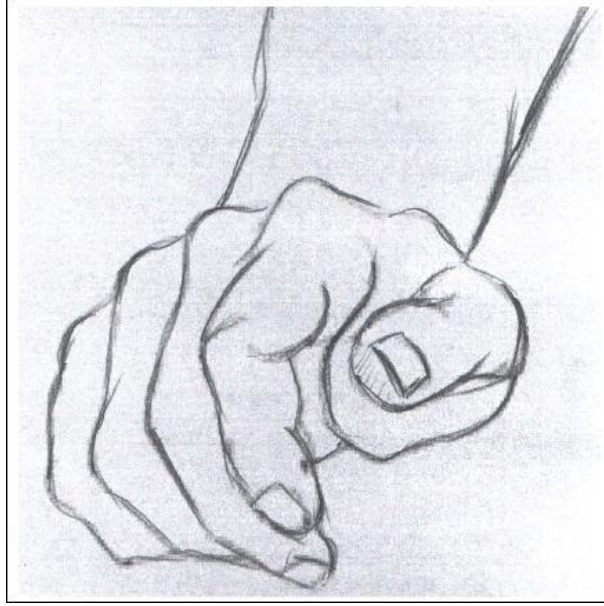
Resim 1.11:Elin ve eklem yerlerinin kavislerinin çizim üzerinde gösterilmesi

1.1.2. Elin Farklı Pozisyonlardaki Çizimleri

Aşağıdaki resimlerdeki el çizimlerinde ellerin her biri bir eylem durumundadır.

Resim 1.12:Parmakların yönüne göre el çizimi

Resim 1.13:Farklı pozisyonadaki el çizimi

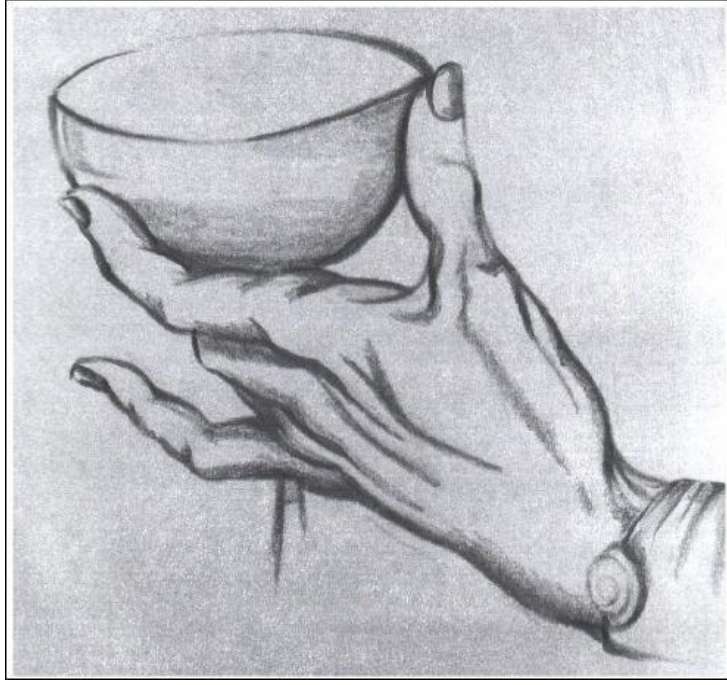
Resim 1.14:Eşya tutarken el çizimi

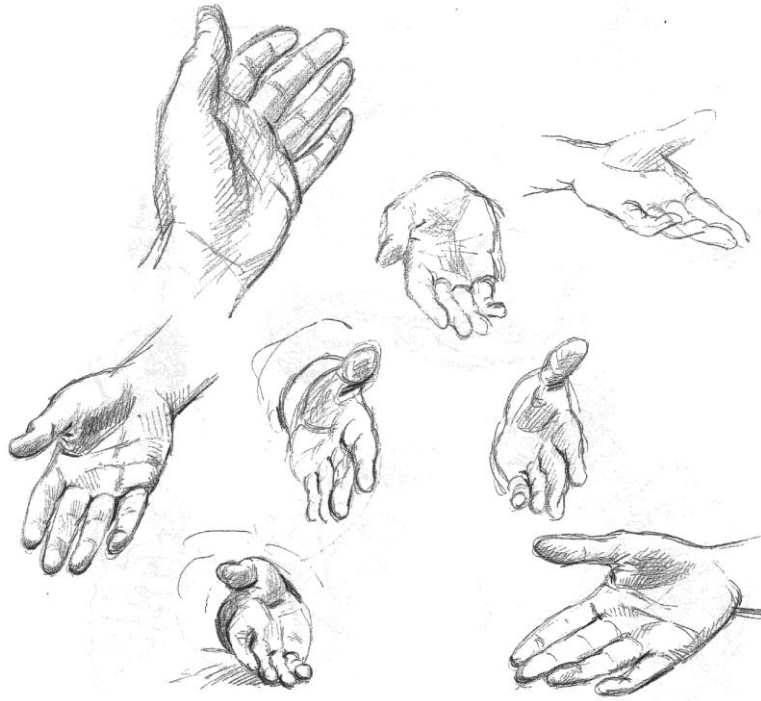
Resim 1.15:Farklı pozisyondaki el çizimi

Resim 1.16:Farklı pozisyondaki el çizimi

Resim 1.17: Eşya tutarken el çizimi

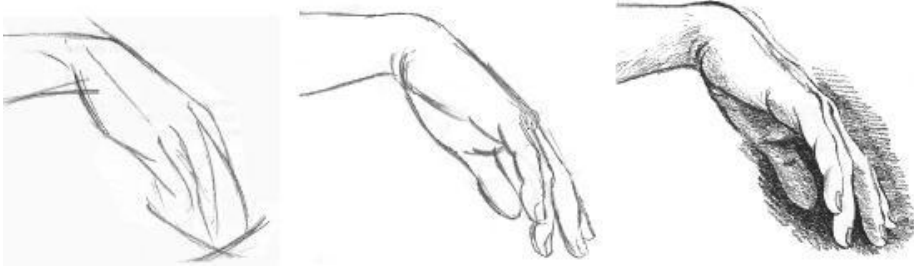

Resim 1.18: Farklı eylem halindeki el çizimleri

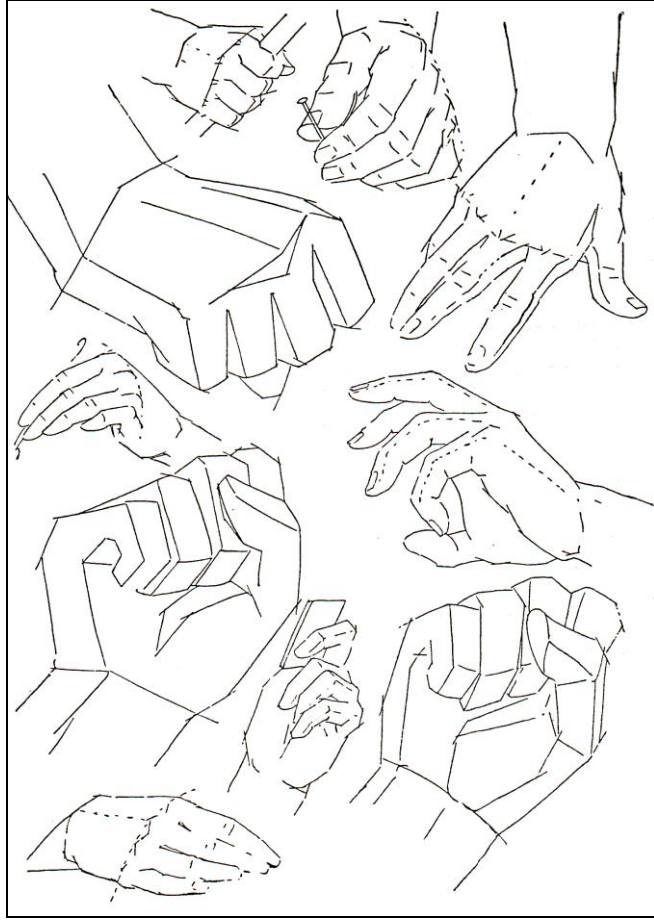
1.1.3. Elin Geometrik Çizimi

Aşağıda aşamalı olarak el çizimi verilmiştir. Öncelikle elin geometrik formunun çizimi, karakteristik çizimi ve hacimlendirmesi gereklidir.

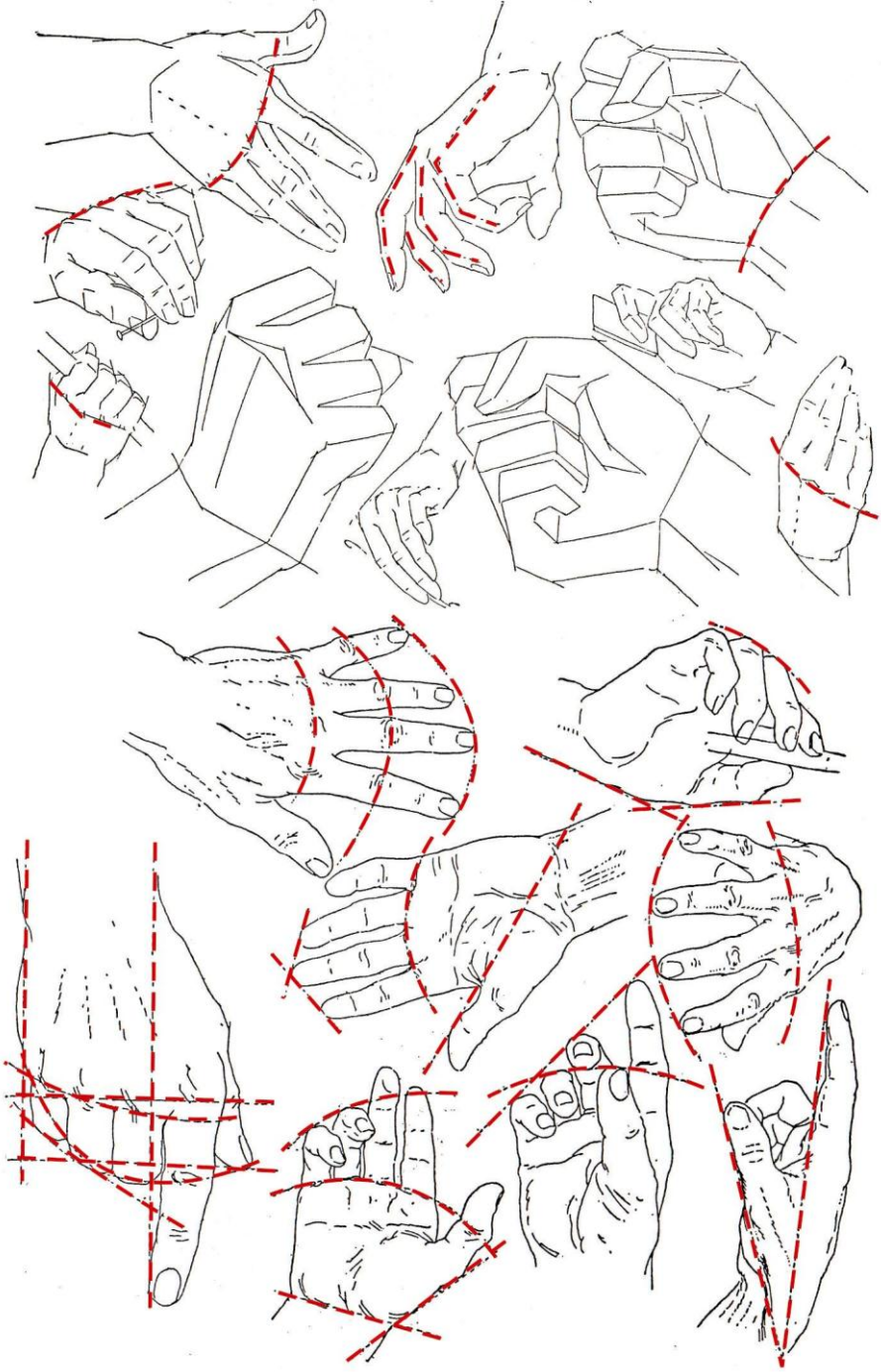

Resim 1.19: El çiziminin aşamaları

Değişik el pozisyonlarının geometrik yapıları düz, eğri ve kırık çizgiler kullanılarak, her çizginin nereden başlayıp nerede biteceği, çizim yaparken kolaylık sağlaması açısından aşağıdaki örneklerle gösterilmiştir.

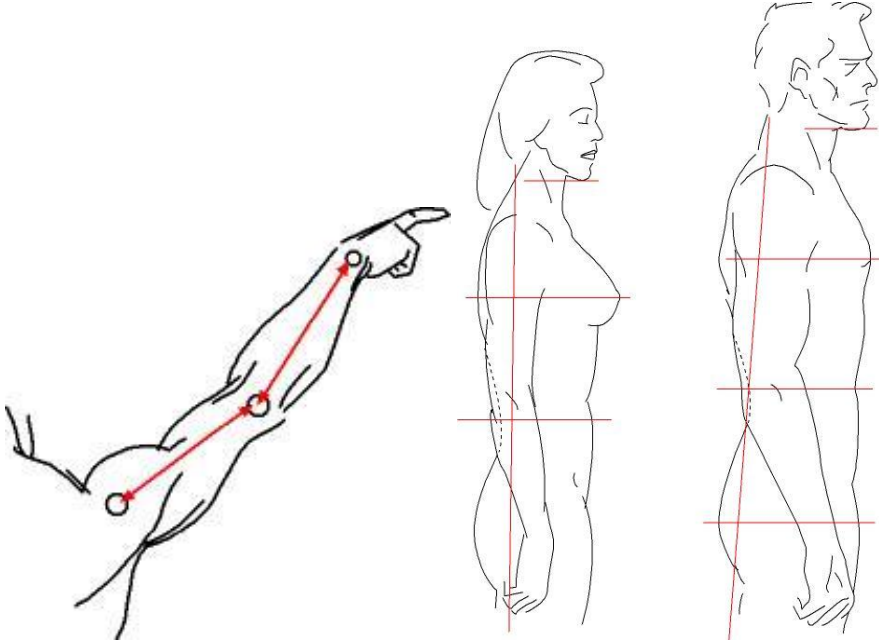
Resim 1.20: Değişik pozisyonlardaki ellerin geometrik çizimleri

Resim 1.21: Değişik pozisyonlardaki ellerde eklem yerlerinin kavis çizgileri

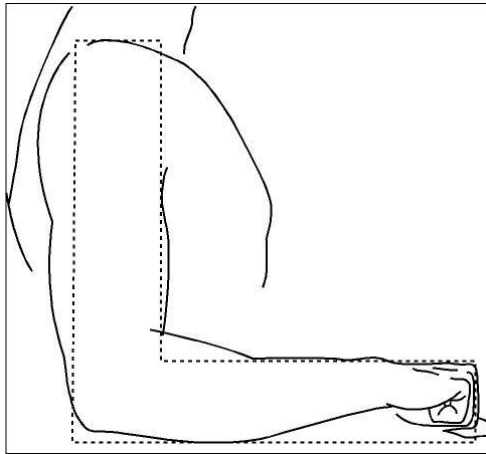
1.2. Kol Çizimi

Kolu üst kol ve alt kol olarak iki kısımda inceleyeceğiz. Kolun omuzdan bileğe kadarki uzunluğu iki baş ve üç çeyrektir. Kol omuzdan elin ucuna kadar ise üç buçuk baş uzunluğundadır. Aşağıdaki kadın ve erkek figürlerinde, yatay kırmızı çizgilerle koltuk altı, dirsek ve bilek kısmının vücudun diğer kısımlarına karşılık gelen yerleri gösterilmektedir.

Resim 1.22: Kolun iki ana bölümü **Resim 1.23: Kadın ve erkekte kol bölümlerinin yerleri**

Kolun yandan görünüşünde aşağıdaki resimde de görüldüğü gibi tam bir dik açı oluşturmaz.

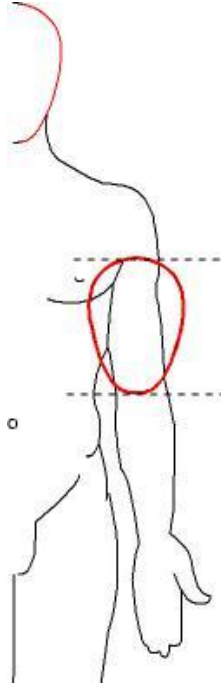
Resim 1.24: Kolun omuzla bilek arasındaki açısı

1.2.1. Üst Kol

Üst kol koltuk altından dirseğe kadarki kısımdır. Yayık ve dirseğe doğru daralan kalın kaslardan oluşmuş bir yapısı vardır. Üst kol bir baş yüksekliği kadardır.

1.2.2. Alt Kol

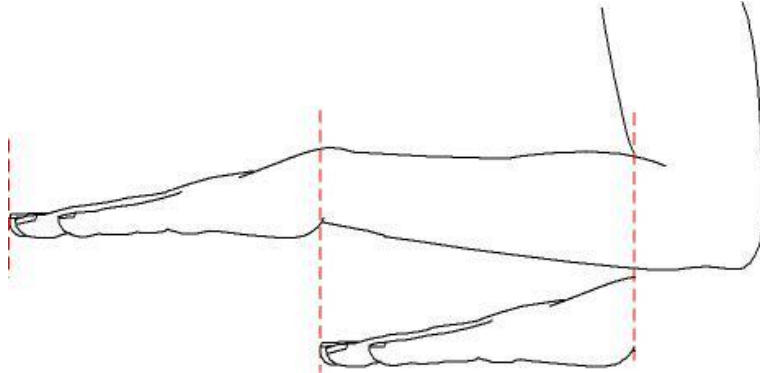
Alt kol dirsekten bileğe kadar olan kısımdır. Dirsekten sonra kalınlaşan ve bileğe doğru incelen yapıya sahiptir. Alt kol bilekten dirseğe kadar bir el karışı boyutundadır. Diğer bir ölçülendirme ise alt kol dirsek içinden bileğe kadar bir el uzunluğundadır diyebiliriz.

Resim 1.25: Üst kol ölçüsü

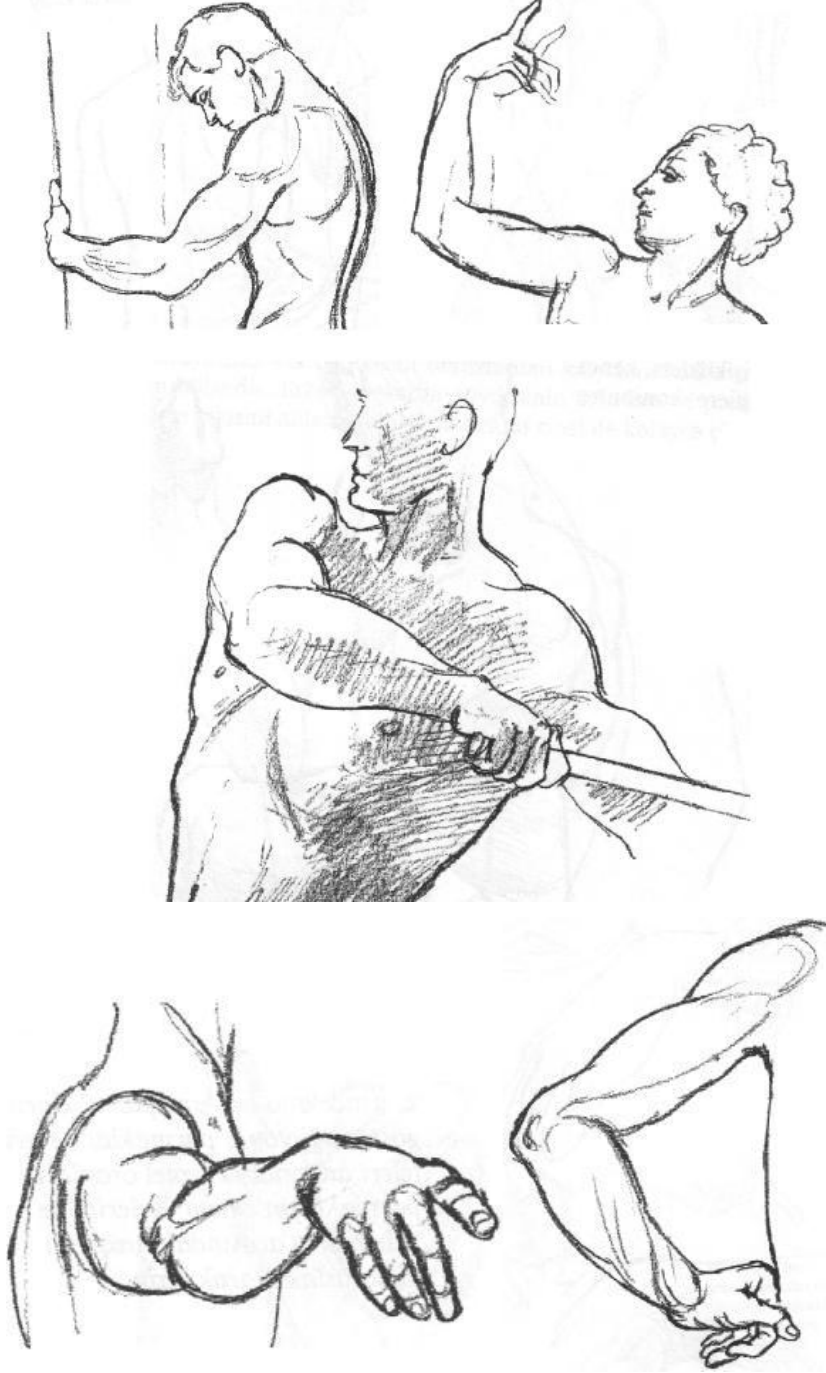

Resim 1.26: Alt kol ölçüsü

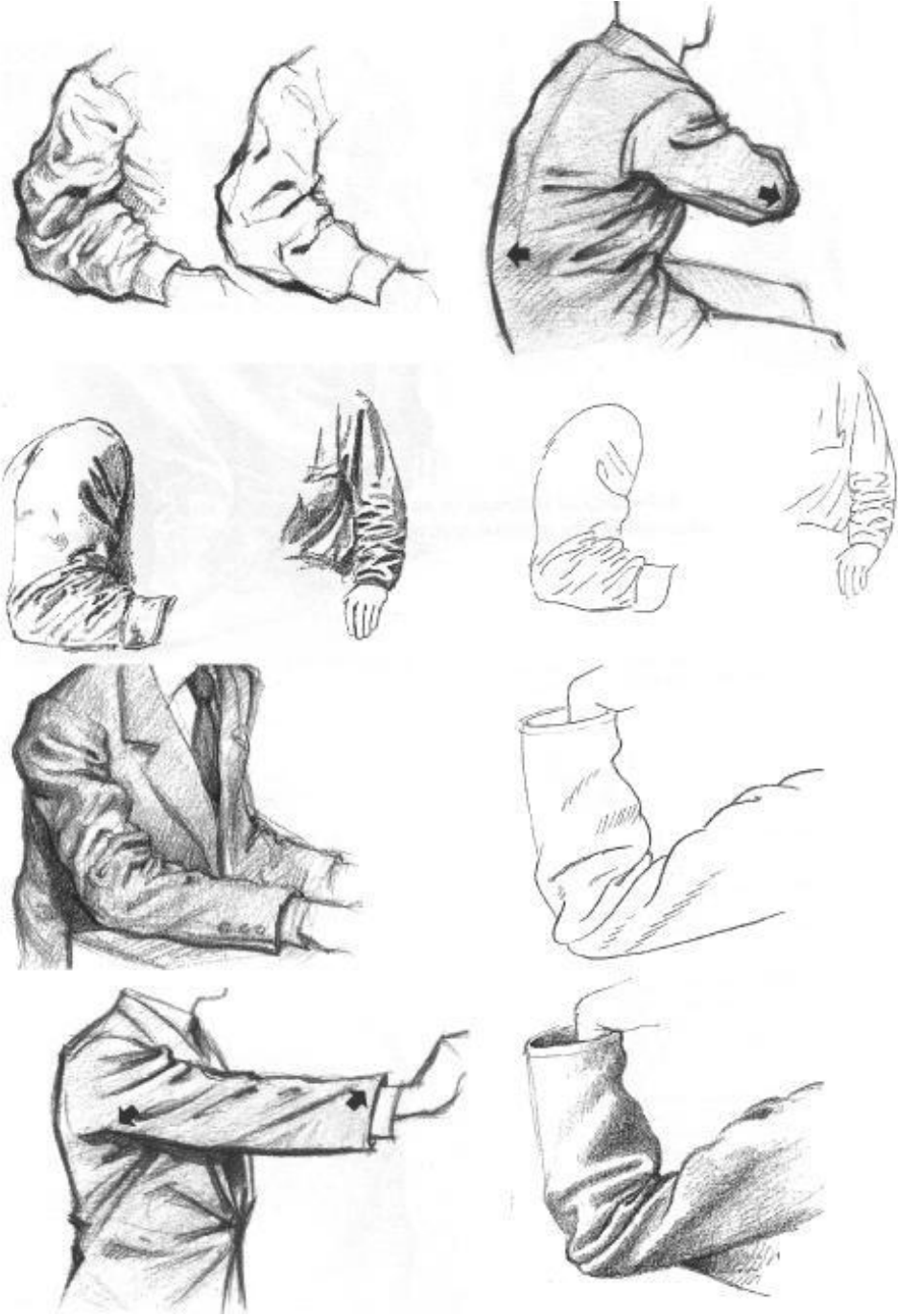
Resim 1.27: Alt kol ölçüsü

1.2.3. Farklı Pozisyonlardaki Kol Çizimleri

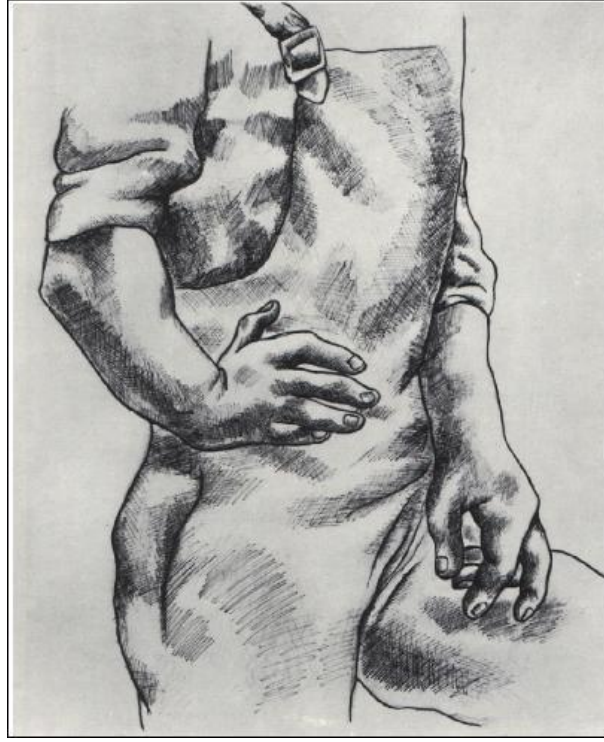

Resim 1.28: Kol çizimleri

Elbise içinde kol çizimi yaparken öncelikle kolun genel görünüşünü çizmeniz daha sonra elbiseyi giydirmeniz önerilir. Daha sonra ana kat yerleri belirlenir.

Resim 1.29: Kıyafet içinde kol çizimleri

Resim 1.30: Fernand Leger, Etude de tablier,1951

Resim 1.31: Guido Reni, 1620 sonrası

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda desen tekniğine uygun el çizimi yapmış olacaksınız.

Kullanılacak Araç ve Gereçler

- Resim kağıdı 35x50cm
- Resim altlığı
- 2B, 4B, 6B Resim kalemleri
- El çizimi için canlı model

Atölye önlüğünüzü giymeyi unutmayınız

El çizimi için modelinizi hazırlayınız.

Bir kompozisyonu kurarken dikkat edilecek noktaları göz önünde bulundurunuz.

Modelinizin sizden uzaklığının bir metreyi geçmemesine dikkat ediniz.

- 35x50 cm boyutlarındaki resim kâğıdınızı kompozisyonunuzun konumuna göre enine veya boyuna tutunuz
- Kompozisyonun kâğıda yerleştirme planını yapınız.

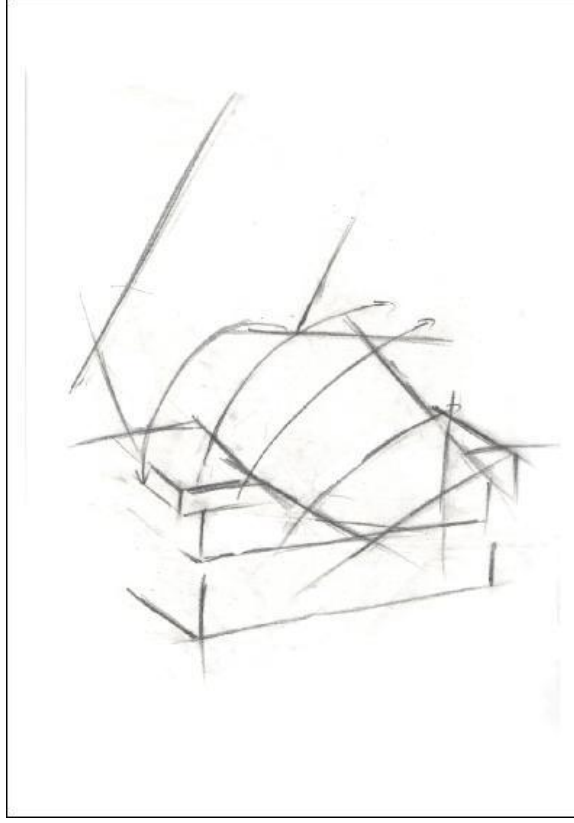
Kompozisyonunuzu kağıdın tam ortasına yerleştirmek için kağıdınızı kalemle yatay ve dikey olarak ikiye bölebilirsiniz.

- Elin proporsiyonlarını araştırınız.
- Tespit ettiğiniz ölçüleri aks çizgileri üzerinde işaretleyiniz.

Kalemle ölçü alma tekniğini kullanarak elin kendi içindeki oranlarını tespit edebilirsiniz.

- Belirlediğiniz ölçüler doğrultusunda elin basit geometrik yapısını çiziniz.

Elin eklem yerlerinin kavisli bir çizgi üzerinde olduğunu hatırlayınız.

Resim 1.32: Elin basit geometrik formunun çizimi

- Modelinizi dikkatlice inceleyerek elin karakteristik yapısını çiziniz.

Çizgilerinizin değerini ışığın geliş yönüne göre ayarlayınız. Işık almayan bölgelerde 4B veya 6B kalemleri kullanabilirsiniz.

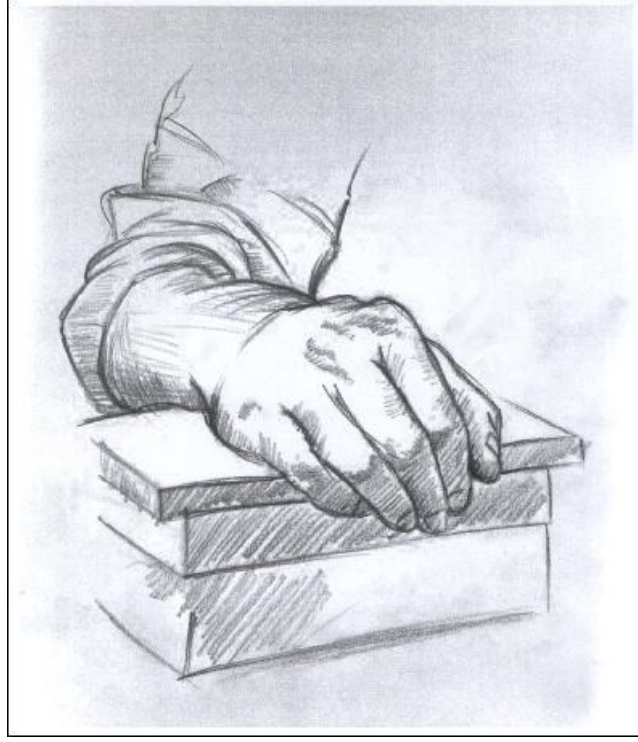
Çizgilerinizi ışığın gelişine göre kalın ve ince kullanarak çiziminize hareket kazandırınız.

Resim 1.33: Elin karakteristik yapısının çizimi

Çiziminizi belirli aralıklarda modelle karşılaştırmasını yapınız.

- Işığın geliş yönünü dikkate alarak çiziminizi hacimlendiriniz. (Cansız model çizimleri modülüne bakınız.)

Resim 1.34: Elin hacimlendirilmesi

Hacimlendirmeyi açıktan koyuya doğru yapınız. nce 2B daha sonra koyulukları 4B ve 6B ile belirgin hale getirebilirsiniz

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () El çiziminde öncelikle elin karakteristik özellikleri çizilmeli, daha sonra hacimlendirilmeye geçilmelidir.
2. () İşaret parmağı yüzük parmağından daha uzundur.
3. () Orta parmak elde en uzun parmağıdır.
4. () Alt kol bir buçuk baş uzunluğu kadardır.
5. () Başparmağın bitiminden çizilen düz bir çizgi serçe parmağın ilk büküm yerinden geçer.

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

6. Elin parmaktan bileğe kadar uzunluğu, başın alından çene bitimine kadardır.
7. Kol uzunluğu bilekten omuza kadar uzunluğu kadardır.
8. Elin eni boyunun katı kadardır.
9. Üst kol uzunluğu yüksekliği kadardır.
10. Elde parmakların boğum noktaları birbirine çizgilerle birleştirilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Uygulamalı Test”e geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Farklı pozisyonlardaki el çizimi için modelinizi hazırlayınız ve 35x50cm ölçüsünde resim kâğıdına desen tekniğine uygun çiziminizi yaparak hacimlendiriniz. Çalışmanızı aşağıdaki değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri EVET ve HAYIR kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi ?		
2. Malzemeyi temin ettiniz mi?		
3. Modelinizi kompozisyon kurallarını dikkate alarak hazırladınız mı?		
4. Modelin sizden uzaklığını ayarladınız mı?		
5. Kompozisyonun kâğıda yerleştirme planını yaptınız mı?		
6. Kompozisyonun genel formunu çizdiniz mi?		
7. Akslarını çizdiniz mi?		
8. Kalemle ölçü alma tekniğini uyguladınız mı?		
9. Elin proporsiyonlarını araştırdınız mı?		
10. Belirlediğiniz ölçüleri aks üzerinde belirlediniz mi?		
11. Elin geometrik yapısını çizdiniz mi?		
12. Çiziminizi belirli aralıklarla modelle karşılaştırmasını yaptınız mı?		
13. Eli karakteristik özelliklerini dikkate alarak çizdiniz mi?		
14. Işığın geliş yönüne göre hacimlendirme yaptınız mı?		
15. Hacimlendirme yaparken açık-koyu bölgelere uygun olarak farklı kalınlıkta resim kalemleri kullandınız mı?		
16. Çizgilerini bazı bölgelerde inceli kalınlı kullanarak deseninize hareket kazandırdınız mı?		
17. Kompozisyonu farklı bakış noktalarından çalıştınız mı?		
18. Temizlik ve düzene dikkat ettiniz mi?		
19. Zamanı verimli kullanmaya dikkat ettiniz mi?		
20. Çizdiğiniz desenden memnun kaldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında değişik pozisyonlardaki ayak ve bacağı ölçü-oran ve desen tekniğine uygun çizebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ayak ve bacağın oran - orantısını kendi vücudunuzda tespitini yapınız.
- Usta ressamardan desen çalışmalarını toplayıp sınıfa getirerek inceleyiniz.
- Kendi ayağınızın aynadaki görüntüsünü çizmeye çalışınız.
- Erkek, kadın, çocuk ayağı çizmeye çalışarak arasındaki farkları görmeye çalışınız.

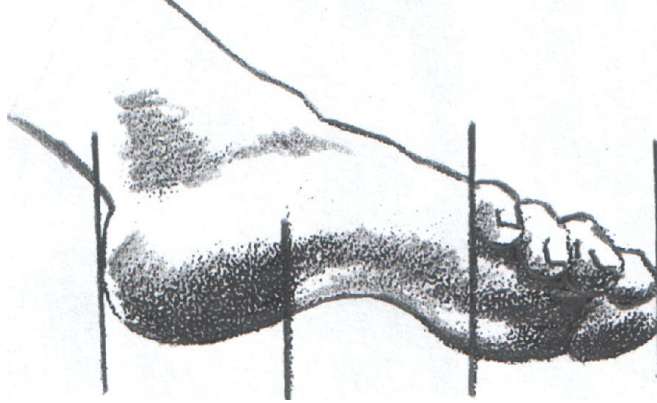
2. AYAK VE BACAK ÇİZİMİ

2.1. Ayak Çizimi

Ayak çizmek el çizmek kadar zor olmamasına karşılık bazı açılardan çizim yaparken aldatici olabilir. Öncelikle kendi ayağınızın aynadaki görüntüsünü farklı bakış noktalarından çizmek faydalı olacaktır.

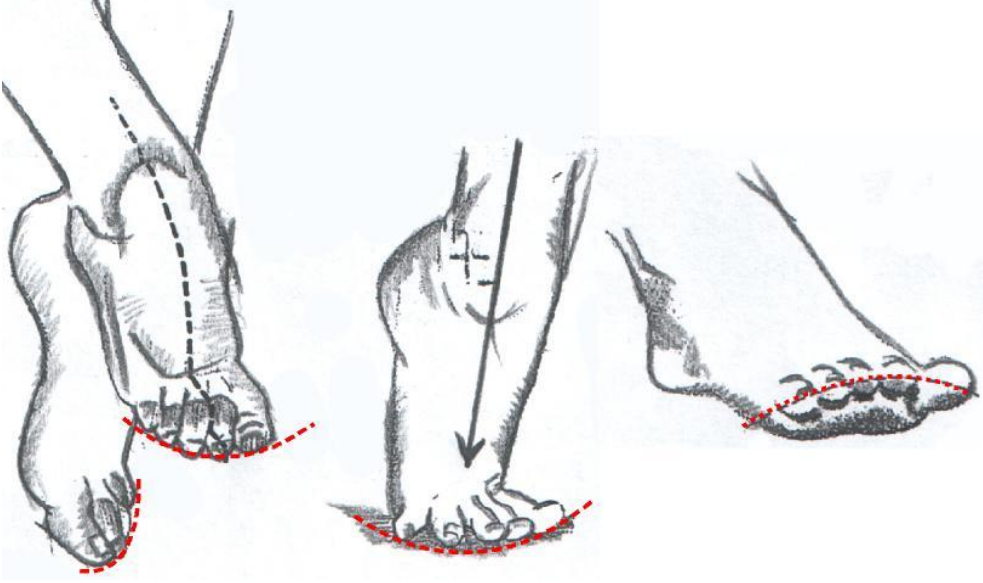
Ayak 1 artı 1/3 baş uzunluğundadır. Ayak önden bakıldığında başparmaktan küçük parmağa kadar yarım baş uzunluğundadır.

Ayak üç eşit parçaya ayrılır. Birinci kısım topuk, ikinci kısım orta çukur, üçüncü kısım ise küçük parmandan başparmağa kadar olan kısımdır.

Resim 2.1: Ayak üç parçaya ayrılır

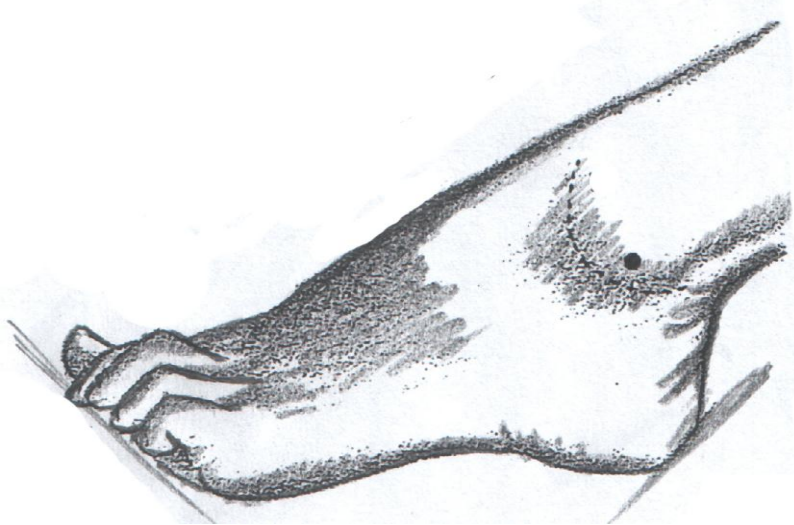
Ayağın farklı pozisyonlarında başparmaktan küçük parmağa doğru bir kavis oluşturduğunu görebilirsiniz.

Resim 2.2: Ayağın kavis çizgileri

Başparmağın boğum yerinden düz bir çizgi çizildiğinde, çizgi küçük parmağın ucundan geçer.

Ayak parmaklarından başparmağın, yukarı doğru yönelen bir görüntüsü varken diğer parmaklar zemine doğru kavrayan yapıya sahiptir.

Resim 2.3: Ayak parmaklarının görünüşü

Dıştan bakıldığında taban kısmı daha yayvan, parmaklar ise daha net görünür. İçten bakıldığında taban çukuru daha belirgin, baş parmağın dışındaki diğer parmaklar net olarak görünmez.

Resim 2.4: Ayağın dıştan ve içten görünüşü

Ayağa önden ve arkadan bakıldığında, iç kısımdaki ayak bileği kemiğinin dıştaki kemiğe göre daha yukarıda olduğunu görebilirsiniz.

Resim 2.5: Ayağın önden ve arkadan görünüşü

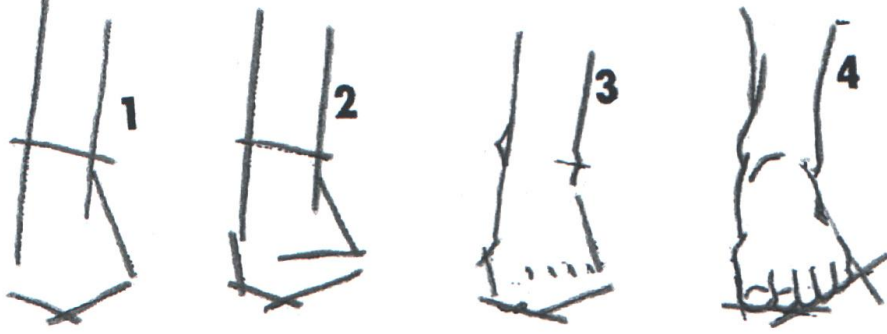
Ayak parmaklarının birbiriyle ve ayağın bütünüyle olan ilişkisini inceleyiniz.

Resim 2.6: Ayağın önden ve arkadan görünüşünde parmaklar

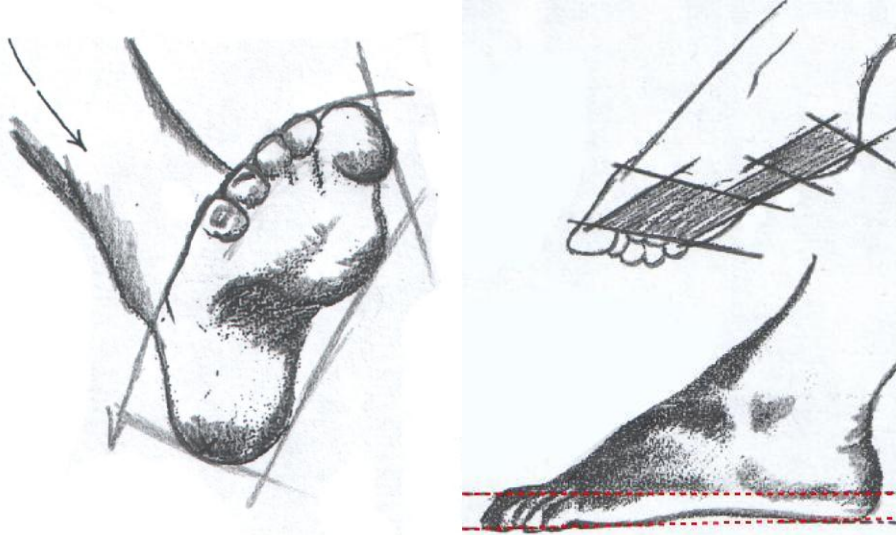
2.1.1. Farklı Pozisyonlarda Ayak Çizimleri

Aşağıdaki çizimde ayağın çizimi dört aşamada verilmiştir. Öncelikle ayağın geometrik yapısının çizimiyle başlanmış, parmakların yerleri tespit edilerek karakteristik çizimi ile bitirilmiştir.

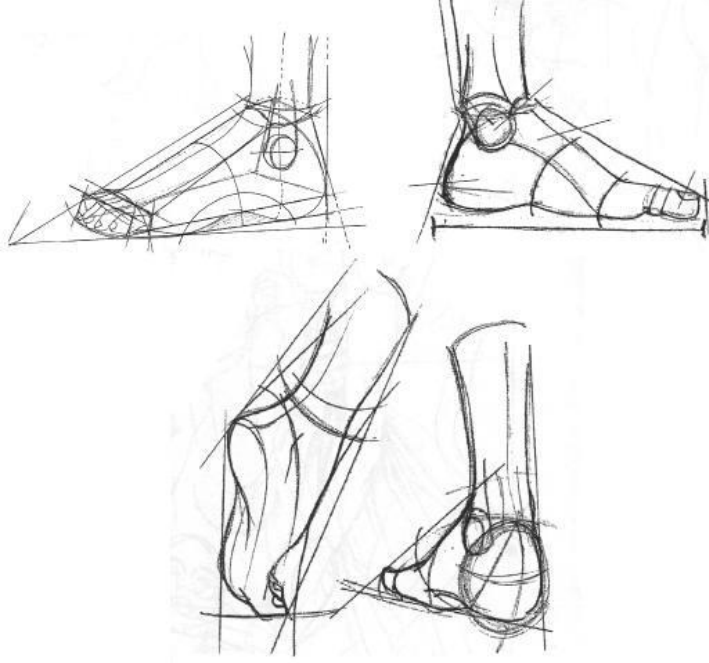
Resim 2.7: Ayak çizim aşamaları

Aşağıda solda gösterilen resimde, ayağın alttan görünüşü ve basit genel dış hattının çizimi verilmiştir. Sağ üst resimde ayağın alttan görünüşünün basitleştirilmiş görüntüsü ve sağ alttaki ayağın yandan görünüş resminde ise başparmağın boğum yerinin üstünden çizilen çizginin topuğun neresinden geçtiği gösterilmiştir.

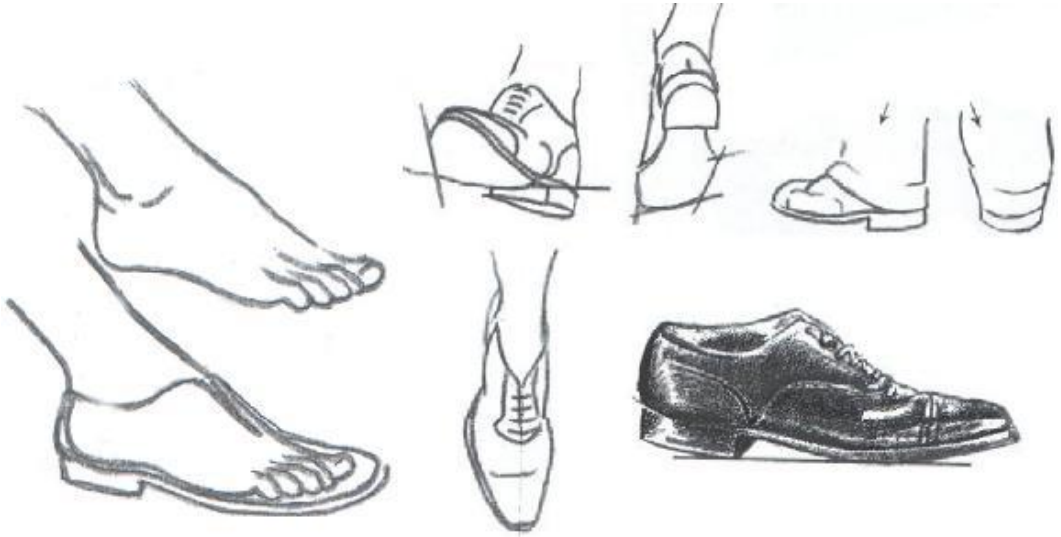
Resim 2.8: Ayak çizim aşamaları

Aşağıdaki resimde farklı pozisyonlardaki ayakların çiziminde kavis çizgileri ve ayak çiziminde yardımcı olacak çizgiler gösterilmektedir. Dikkatlice inceleyiniz.

Resim 2.9 Ayak çiziminde yardımcı çizgiler

Aşağıdaki resimlerde ayakkabı içinde ayak çizimleri verilmiştir.

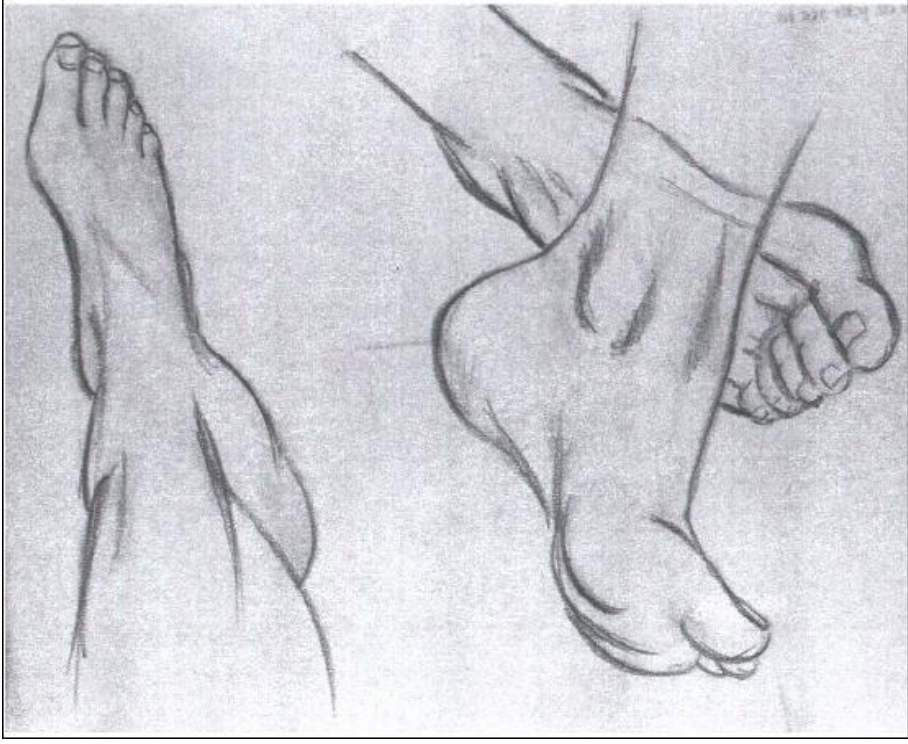
Resim 2.10 Ayak kabı içinde ayak çizimleri

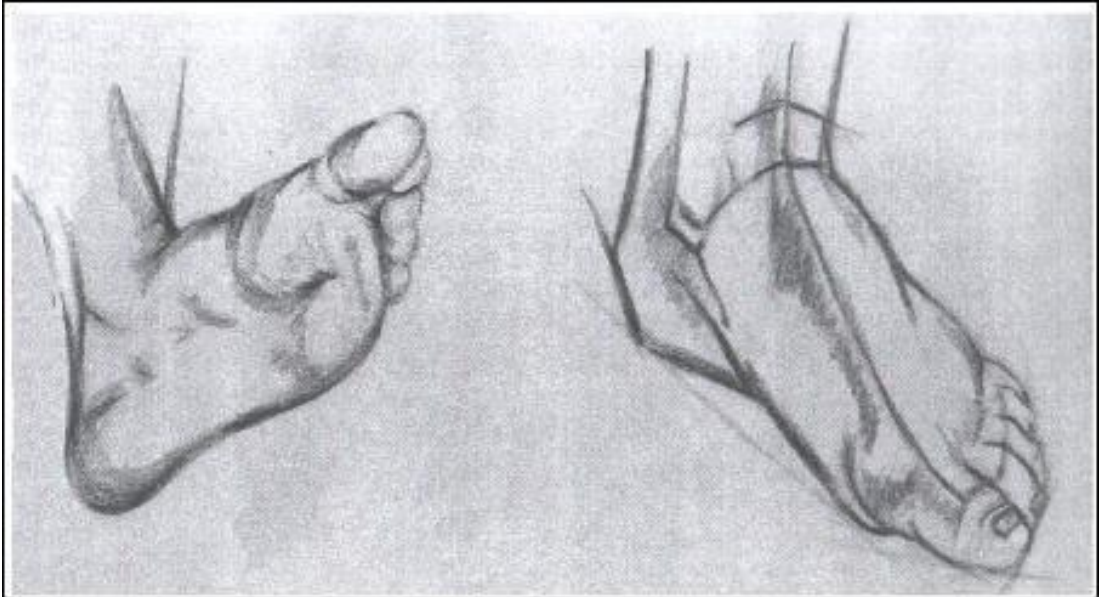
Resim 2.11: Ayağın geometrik ve ayakkabı içinde çizimi

Resim 2.12: Ayağın alttan görünüşü

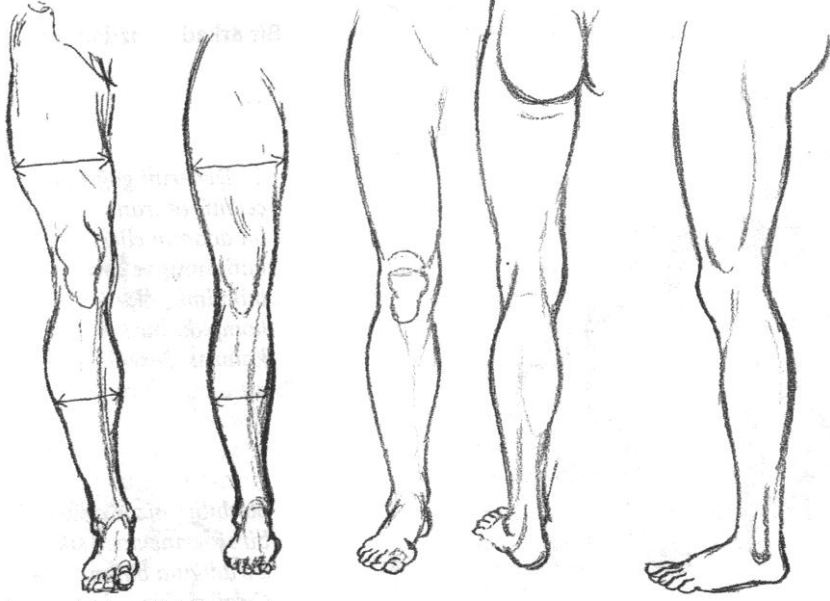
Resim 2.13: Ayak çizimi

Resim 2.14: Ayak çizimi

2.2. Bacak Çizimi

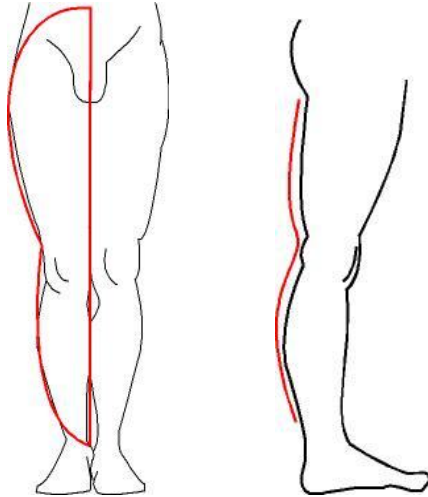
Bacak ta, kolda olduğu gibi üst ve alt bacak olarak iki kütle olarak incelenir. Bacağın dizin altında kalan kısmı, diz üstündeki kısmından daha incedir. Bacağın en ince kısmını oluşturan ayak bileği bacağın gövdeden en uzakta kalan kısımdır

Resim 2.15: Bacak genel yapısı

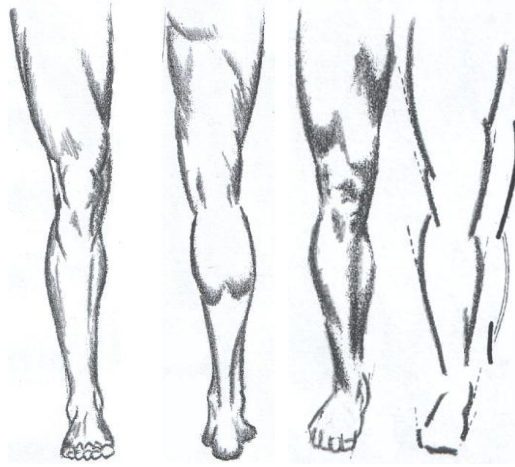
Bacağın bütününe bakıldığında dış hatları uzatılmış B harfine benzetilebilir. B'nin iki kavisi kalçadan diz kapağına ve diz kapağından bileğe kadarki kısımlarına denk gelir.

Bacağın yandan görünüşü uzatılmış S harfine benzetilebilir. Bu benzetmeler çizim yaparken kolaylık sağlayacaktır.

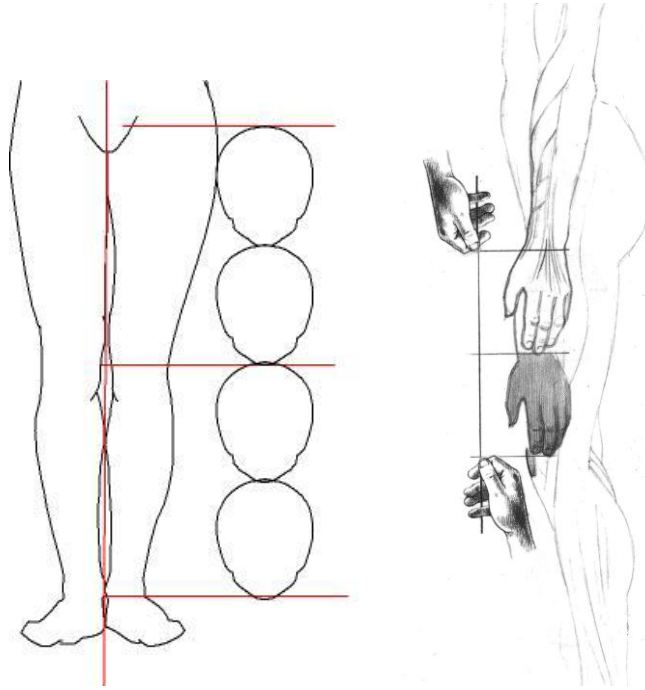
Resim 2.16: Bacak genel yapısı

Üst bacak diz kapağına doğru daralan silindirik bir yapıya sahiptir. İç kısmı daha yassı, kalçaya doğru bölümü geniş ve daha basık bir yapıya sahiptir. Alt bacak ise diz kapağından baldıra doğru genişleyen ve tekrar ayak bileğine doğru daralan bir yapıya sahiptir. Önden bakıldığında daha basık arka kısmı ise daha çıkıntılıdır.

Resim 2.17: Bacağın genel yapısı

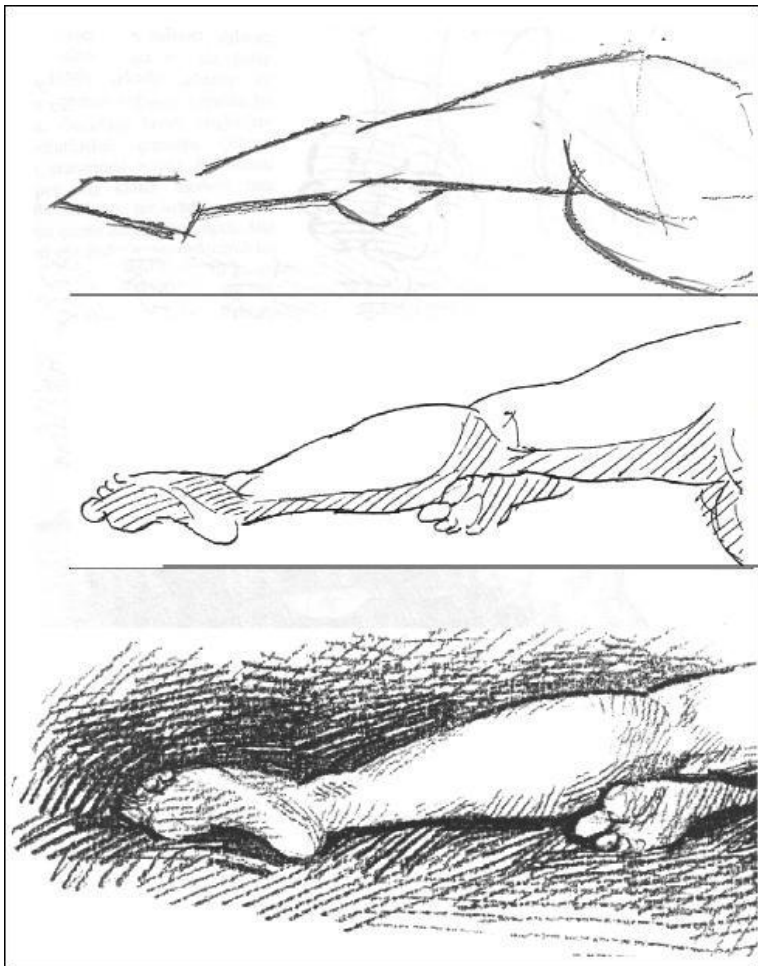
Üst bacak kalçadan diz kapağına kadarki kısmı iki baş ve iki el uzunluğu kadardır. Alt bacakta diz kapağından bileğe kadar iki baş uzunluğunda olup bacak toplam dört baş uzunluğundadır.

Resim 2.18: Bacak uzunluğu

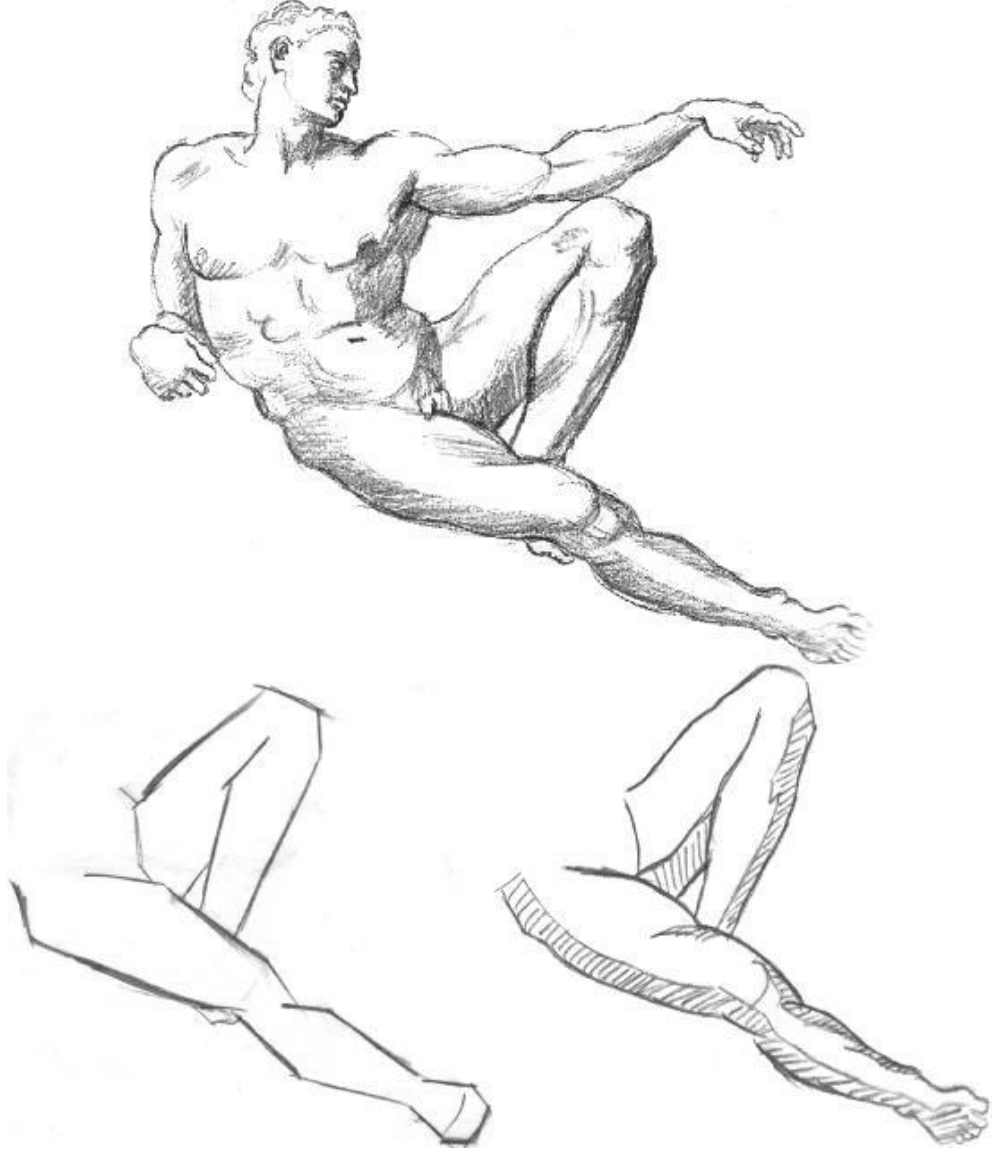
2.2.1. Bacak Çiziminin Aşamaları

Aşağıdaki resimde Velasquez'in 'Rokeby Venüs' isimli figür resminin çizim aşamaları araştırılmıştır. Bacak çiziminde de el çiziminde olduğu gibi ilk aşama kütlelerin basit geometrik yapısının çizimi ile başlayıp daha sonra karakteristik yapısını çizerek, ışık gölge planını belirledikten sonra hacimlendirmek çiziminizde kolaylık sağlayacaktır.

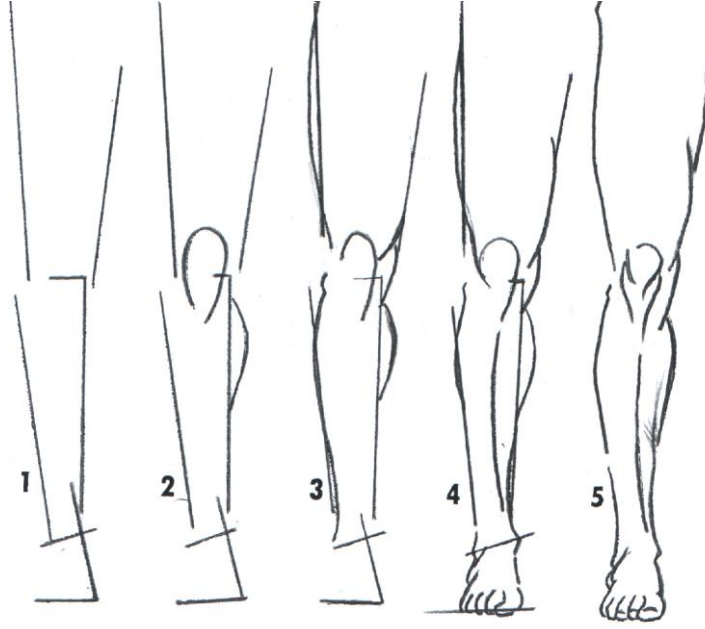

Resim 2.19: Velasquez, Rokeby Venüs

Ünlü ressamların resimleri üzerinde aşağıdaki çalışma gibi geometrik yapısını ve ışık-gölge planını inceleyerek çizimler yapmanız figürde oranları daha iyi öğrenmenize yardımcı olacaktır.

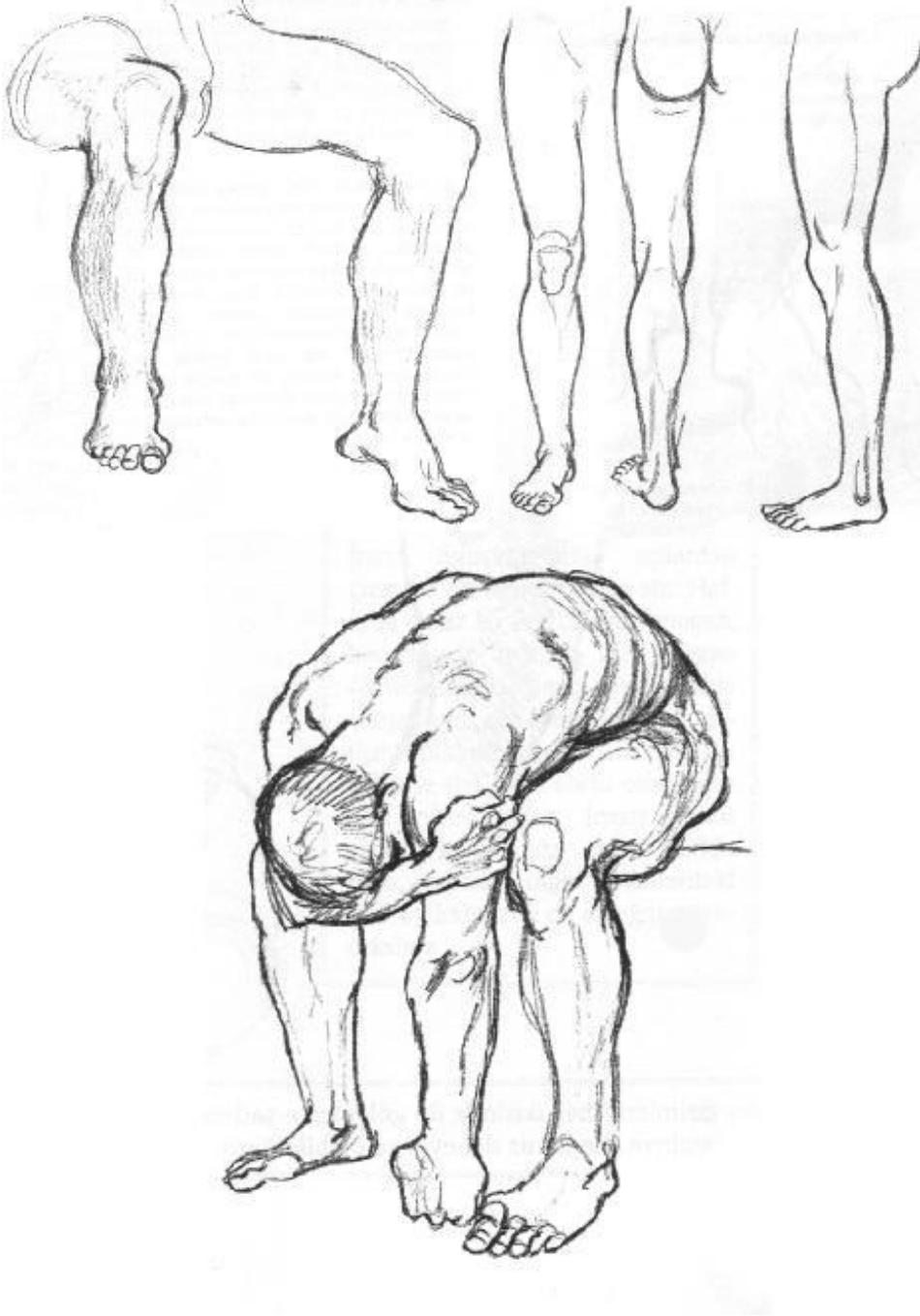

Resim 2.20: Michelangelo, Adem.

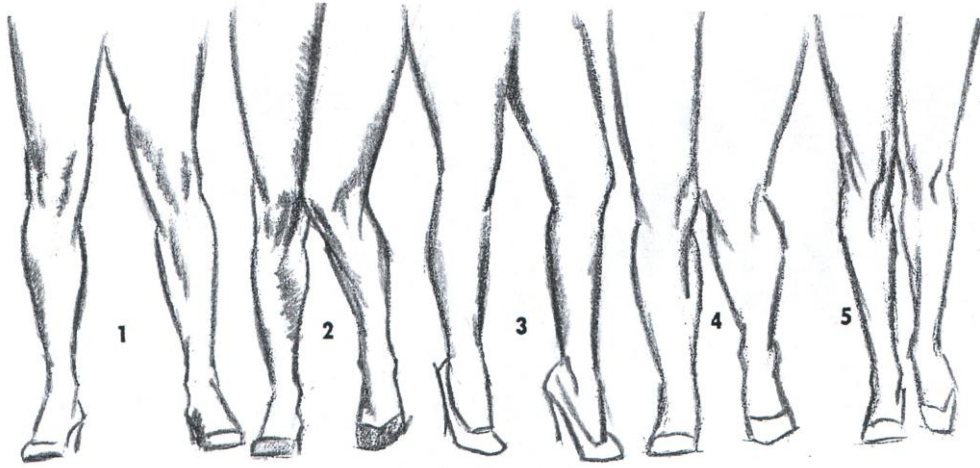

Resim 2.21: Bacak çizim aşamaları

2.2.2. Farklı Pozisyonlarda Bacak Çizimleri

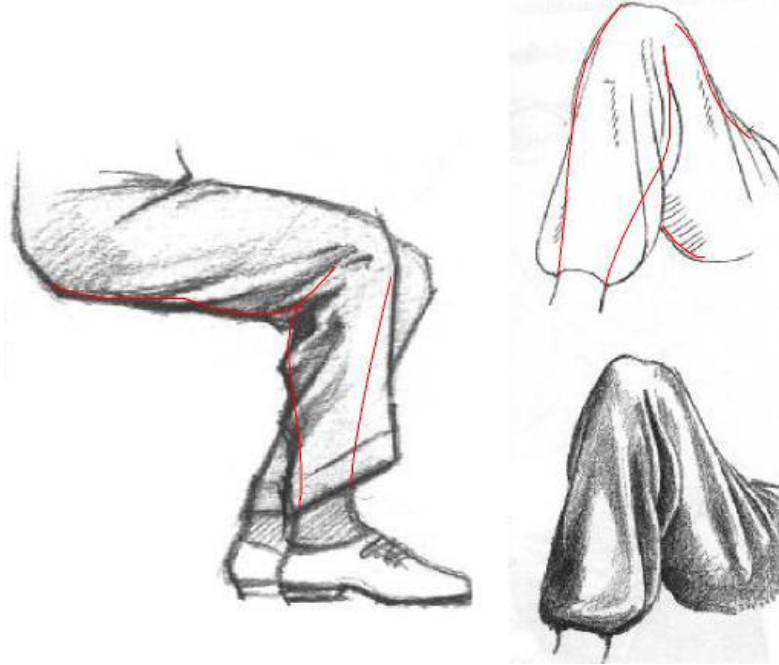

Resim 2.22: Bacak çizimleri

Resim 2.23: Bacak çizimleri

Pantolon içinde bacağı çizerken öncelikle kumaşın içindeki bacağı çiziniz. Bacaktaki bükülmelerin kumaş kıvrımlarını nasıl etkilediğini gözlemleyip çizimine devam ediniz. Öncelikle ana kırışık çizgilerini çiziniz. Çizim yaparken kumaşın cinsine dikkat etmelisiniz., çünkü sert kumaşlarda kırışık ve katlar daha keskindir.

Resim 2.24: Pantolon ile bacak çizimleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda desen tekniğine uygun ayak çizimi yapmış olacaksınız.

Kullanılacak Araç ve Gereçler

- Resim kağıdı 35x50cm
- Resim altlığı
- 2B, 4B, 6B Resim kalemleri
- Ayak çizimi için canlı model

Atölye önlüğünüzü giymeyi unutmayınız

- Ayak çizimi için modelinizi hazırlayınız.

Bir kompozisyonu kurarken dikkat edilecek noktaları göz önünde bulundurunuz.

Modelin sizden uzaklığının bir metreyi geçmemesine dikkat ediniz.

- 35x50 cm boyutlarında resim kâğıdınızı kompozisyonunuzun konumuna göre enine veya boyuna tutunuz.
- Kompozisyonun kâğıda yerleştirme planını yapınız.

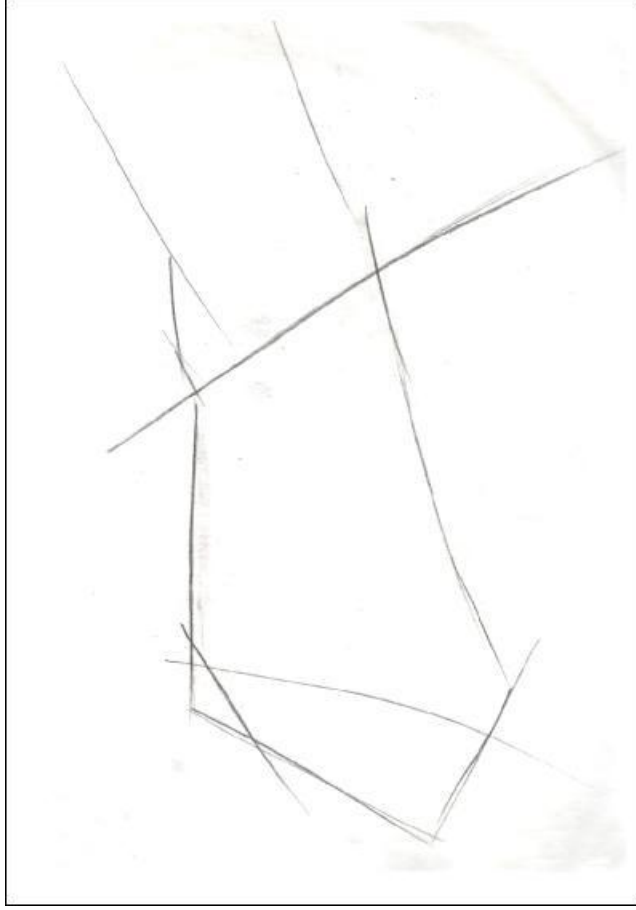
Kompozisyonunuzu kâğıdın tam ortasına yerleştirmek için kâğıdınızı kalemle yatay ve dikey olarak ikiye bölünüz.

- Ayağın proporsiyonlarını araştırınız.
- Tespit ettiğiniz ölçüleri aks çizgileri üzerinde işaretleyiniz.

Kalemle ölçü alma tekniğini kullanarak ayağın kendi içindeki oranlarını tespit edebilirsiniz.

- Belirlediğiniz ölçüler doğrultusunda ayağın basit geometrik yapısını çiziniz.

Ayağın kavis çizgilerini hatırlayınız.

Resim 2.25: Ayağın basit geometrik formunun çizimi

- Modelinizi dikkatle inceleyerek ayağın karakteristik yapısını çiziniz.

Çizgilerinizin değerini ışığın geliş yönüne göre ayarlayınız. Işık almayan bölgelerde 4B veya 6B kalemleri kullanınız.

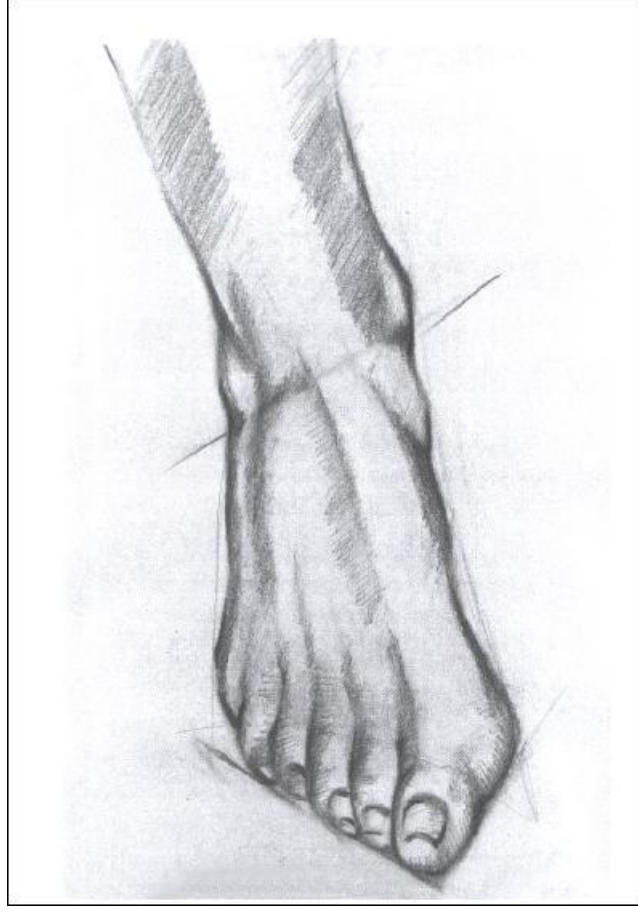
Çizgilerinizi ışığın gelişine göre kalın ve ince kullanarak çiziminize hareket kazandırınız.

Resim 2.26: Ayağın karakteristik yapısının çizimi

Çiziminizi belirli aralıklarda modelle karşılaştırmasını yapınız.

- Işığın geliş yönünü dikkate alarak çiziminizi hacimlendiriniz (Cansız model çizimleri modülüne bakınız.).

Resim 2.27: Ayağın hacimlendirilmesi

Hacimlendirmeyi açıktan koyuya doğru yapınız. Önce 2B daha sonra koyulukları 4B ve 6B ile belirgin hale getiriniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. Üst bacak iki baş uzunluğundadır
2. Dıştan bakıldığında ayak parmakları net olarak görünmez.
3. Ayak ve bacak çiziminde ilk aşama geometrik yapısının çizimidir
4. Ayak yandan bakıldığında iki eşit parçaya ayrılır.
5. Ayak parmakları düz bir çizgi üzerindedir

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

6. Ayak..... baş uzunluğundadır.
7. Baş parmağın boğum yerinden çizilen doğru parmağın ucundan geçer.
8. Ayağın arkadan görünüşünde iç kısımdaki bilek kemiği dıştaki kemiğe göre dahadadır.
9. Bacağın yandan görünüşü harfine benzer.
10. Üst bacağın kalçaya doğru bölümü ve daha basık bir yapıya sahiptir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Uygulamalı Test”e geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Farklı pozisyonlardaki ayak çizimi için modelinizi hazırlayınız ve 35x50cm ölçüsünde resim kâğıdına desen tekniğine uygun çiziminizi yaparak hacimlendiriniz. Çalışmanızı aşağıdaki değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri EVET ve HAYIR kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
2. Malzemeyi temin ettiniz mi?		
3. Modelinizi kompozisyon kurallarını dikkate alarak hazırladınız mı?		
4. Modelin sizden uzaklığını ayarladınız mı?		
5. Kompozisyonun kâğıda yerleştirme planını yaptınız mı?		
6. Kompozisyonun genel formunu çizdiniz mi?		
7. Aks çizgilerini çizdiniz mi?		
8. Kalemle ölçü alma tekniğini uyguladınız mı?		
9. Ayağın proporsiyonlarını araştırdınız mı?		
10. Belirlediğiniz ölçüleri aks üzerinde belirlediniz mi?		
11. Ayağın geometrik yapısını çizdiniz mi?		
12. Çiziminizi belirli aralıklarla modelle karşılaştırmasını yaptınız mı?		
13. Ayağın karakteristik özelliklerini dikkate alarak çizdiniz mi?		
14. Işığın geliş yönüne göre hacimlendirme yaptınız mı?		
15. Hacimlendirme yaparken açık-koyu bölgelere uygun olarak farklı kalınlıkta resim kalemleri kullandınız mı?		
16. Çizgilerini bazı bölgelerde inceli kalınlı kullanarak deseninize hareket kazandırdınız mı?		
17. Kompozisyonu farklı bakış noktalarından çalıştınız mı?		
18. Yaptığınız çalışmadan memnun kaldınız mı?		
19. Temizlik ve düzene dikkat ettiniz mi?		
20. Zamanı verimli kullanmaya dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise modül değerlendirmeye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Modül sonunda kazandığınız yeterliği aşağıdaki uygulamayı yaparak değerlendiriniz

Modelinize ayak ve eli birlikte göreceğiniz şekilde duruş verdiriniz ve desen tekniğine uygun olarak çizimini yapınız. Çalışmanızı aşağıdaki değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri EVET ve HAYIR kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
2. Malzemeyi temin ettiniz mi?		
3. Modelinizi kompozisyon kurallarını dikkate alarak hazırladınız mı?		
4. Modelin sizden uzaklığını ayarladınız mı?		
5. Kompozisyonun kâğıda yerleştirme planını yaptınız mı?		
6. Kompozisyonun genel formunu çizdiniz mi?		
7. Aks çizgilerini çizdiniz mi?		
8. Kalemle ölçü alma tekniğini uyguladınız mı?		
9. El ve ayağın proporsiyonlarını araştırdınız mı?		
10. Belirlediğiniz ölçüleri aks üzerinde belirlediniz mi?		
11. El ve ayağın geometrik yapısını çizdiniz mi?		
12. Çiziminizi belirli aralıklarla modelle karşılaştırmasını yaptınız mı?		
13. El ve ayağın karakteristik özelliklerini dikkate alarak çizdiniz mi?		
14. Işığın geliş yönüne göre hacimlendirme yaptınız mı?		
15. Hacimlendirme yaparken açık-koyu bölgelere uygun olarak farklı kalınlıkta resim kalemleri kullandınız mı?		
16. Çizgilerini bazı bölgelerde inceli kalınlı kullanarak deseninize hareket kazandırdınız mı?		
17. Kompozisyonu farklı bakış noktalarından çalıştınız mı?		
18. Temizlik ve düzene dikkat ettiniz mi?		
19. Zamanı verimli kullanmaya dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki modüle geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Yanlış
2	Doğru
3	Doğru
4	Yanlış
5	Doğru
6	Orta
7	Baş
8	İki
9	Baş
10	Dairesel

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Yanlış
3	Doğru
4	Yanlış
5	Yanlış
6	1 artı 1/3
7	Serçe
8	Yukarı
9	S
10	Geniş

KAYNAKÇA

- ANDRAS Szunyoghy, GYÖRGY Feher, **Anatomy Drawing School**, 1996, Könemann, Köln.
- BARBER Barrington, TANYEL Tolga (çeviri),**Çizimin Sırları**, Mira Yayıncılık, 2005, İstanbul.
- ÇAĞLARCA Sadettin, **Güzel Sanatlara Hazırlık Karakalem Resim**, İnkılap Kitabevi
- DRUDI Elisabetta, TIZINA Pacı, **Figure Drawing For Fashion Desing**, The Pepin Presss
- FRANKS Gene, **We Art Of Pencil Drawing**, USA.
- HOGARTH Burne, **Sanatsal Anatomi**, Engin Yayıncılık, İstanbul
- HOGARTH Burne, **Drawing Dynamic Hands**, First Paperback Edition PUBLISHED, 1988, Newyork .
- HAMM By Jack, **Drawing The Head And Figure**, 1963, Grosset& Dunlap, Newyork
- PARROMON M.Jose, **İnsan Figürü Çizimi**, Remzi Kitabevi, 1996.